

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessionale, || In Qvo || Vniversa || Materia De ||
Confessione Pec-||catorvm Apvd Catholicos || vsitata per
Quæstiones explicatur**

Eisengrein, Martin

Ingolstadii, 1577

VD16 E 795

XIII. V. semper in Ecclesia Catholica, à te[m]poribus Apostoloru[m],
Confessio peccatoru[m] tàm necessaria fuit habita, vt sine ea adultis non
remittatur peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30362

Caput I. De Necessitate

Sed vtrum, cum quis potest confiteri, possit aliquando omittere Confessionem? Respondeo, magnum esse præceptorum Diuinorum numerum. Vnde, si quando quis posset confiteri sine transgressione præcepti alicuius Diuini: Teneretur confiteri, etiã si pateretur rerum suarum iacturam. Si verò simul concurrat aliud præceptum Diuinum cum Confessione, & præceptum Confessionis non possit impleri, sine alterius præcepti transgressione: Si illud est maius (maximè de iure naturali) tunc non tenetur confiteri; quale est non scandalizare. Vnde si poenitens aduerteret, sua Confessione scandalizatum iri Confessarium: Sanè ad ei confitendum neutiquam obligatur.

Questio Sempërne in Ecclesia Catholica, à temporibus Apostolorum, Confessio peccatorum tam necessaria fuit habita, vt sine ea, adultis non remittatur peccatum?

Respõsio. **M**aximè: Et id potest grauissimis plurimorum SS. Patrum & Doctorum Ecclesiæ testimoniis clarissimè comprobari. Post Apostolos primi numerantur, Clemens Petri successor, & Dionysius Areopagita Pauli discipulus, vterque Martyr. Ille satis per-

tis perspicuè hanc Confessionem (qua conscientiam apud Sacerdotem exoneramus) hisce verbis afferit: Si fortassis, inquit, in alicuius cor, vel liuor, vel infidelitas, vel ali-

Cle. epi. 1^a

quod malum latenter irrepsit, non erubescat, qui animæ suæ curam gerit, confiteri hæc ei, qui præest (nimirum Sacerdoti) vt ab ipso per verbum & consilium salubre curetur; quò possit fide integra, & bonis opibus pœnas æterni ignis euadere, & ad perpetua vitæ gaudia peruenire.

Et iterum. Quòd in nauigatione Pelagi humanæ vitæ ferendi sunt vomitus, & succussiones, & agitationes, cum ex Confessione peccatorum, & reiectione criminum, velut malè congregati in visceribus fellis eiectione facienda est, & abiicienda prorsus à corde, intrinsecus latens amaritudo peccati; si qua fortè ex desiderijs iniqua, velut ex cibis noxiis congregata est, quam vtique cum euomuerit quis, & abiecerit, ingentis ægritudinis liberabitur morbo; si tamen post vomitum, quæ ad sanitatem pertinent, sumat.

Alter, nempe Dionysius, Demophilum

Dionys.
Areopa. ad
Demoph.

Monachum acriter increpat, quòd impium ad pedes Sacerdotis procidentem, ac confidentem, verecundè se ad peccatorum remedia quærenda venisse, calce reiecerat, & usurpato Sacerdotali officio, Sacerdotem communionem dantem lapsò, conuitiis la-

B 5

ceraue-

Caput I. De Necessitate

cerauerat : Subindeque (vir ille sacer) diffinit omni ratione carere, DEI causa, peruertere Diuinitus traditum ordinem, quod distinctiones, ordinesque confundere, sacratissimas DEI sanctiones & iura transgredi sit. Nimirum indicans hanc confitendi rationem ex iure Diuino promanare ac descendere.

Tertull. de
pœnit.

Tertullianus vicinus Apostolicorum temporum, testatur non facti solum, verum et voluntatis delicta vitanda, & pœnitentia purganda esse, sic, vt non sola conscientia proferatur, sed aliquo etiam actu administratur, qui magis Græco vocabulo (nempe

Exhomologesis qd.

Exhomologesis) exprimitur, quem prosternendi & humiliandi hominis disciplinam vocat, conuersationem iniungentem misericordiam illicem: Et postea inter opera pœnitentiæ recenset, Presbyteris aduoluit; atque arguit eos, qui hoc opus ac publicationem sui, aut suffugiunt, aut de die in diem

Pudor intolerandus
occulta nol
le cōfiteri.

differre præsumunt, pudoris magis memores, quam salutis: veluti illi, qui in partibus verecundioribus corporis contracta vexatione, conscientiam medentium vitant; & ita cum erubescencia sua pereunt:

Secunda sub
sidia, post
lapsum in
Confessione
ne.

quem pudorem subinde intolerandum pronuntiat, modis omnibus persuadens, vt peccator in Exhomologesi, secunda subsidia statuat,

tuat, suam salutem ne deserat, aggredi que
ne cesset id, quod sciat mederi sibi. Atque
alibi ait, DEVM Adam ad Confessionem
peccati prouocasse, vt scilicet conderen-
tur nobis exempla confitentium potius
peccatorum, quam negandorum, vt iam
tunc initiaretur Euangelica doctrina: Ex ore
tuo iustificaberis, & ex ore tuo condemna-
beris. Matth. 12.

Origenes, Ecclesiarum post Apostolos Origen. in
Psal. 37.
magister (vt Diuus Hieronymus ait) ver-
ba ac sententiam Clementis, vt videtur,
imitatus, sic habet: Vide quid nos edoceat
Scriptura Diuina; quia oportet peccatum
non celare intrinsecus. Fortassis enim sicut
hi, qui habent intus inclusam escam indi-
gestam, aut humoris vel phlegmatis sto-
macho grauiter imminetia, si vomuerint,
releuantur: Ita etiam hi, qui peccauerunt,
siquidem occultant & retinent intra se pec-
catum, intrinsecus vrgentur, & propemo-
dum suffocantur à phlegmate, vel humore
peccati. Si autem ipse sui accusator fiat; dum
accusat seipsum, & confitetur, simul euo-
mit delictum, atque omnem morbi dige-
rit causam. Tantummodò (vt subiicit) cir-
cumspice diligentius, cui debeas confiteri Medicus,
hoc est, Cō
fessarius sa-
cerdos, qua
lis deligen-
te,
peccatum tuum, proba prius medicum, cui
debeas languoris causas exponere, qui sciat
infirmari cum infirmante, flere cum flen-
te, qui condolendi ac compatiendi noue-
rit disci-

Caput I. De Necessitate

rit disciplinam. Ut ita demum, si quid ille dixerit, qui se prius eruditum medicum ostenderit, & misericordem, si quid consilij dederit, facias, & sequaris, si intellexerit, & praeuiderit talem esse languorem tuum, qui in conuentu totius Ecclesiae exponi debeat & curari; Ex quo fortassis & caeteri aedificari poterunt, & tu ipse facile sanari: multa hoc deliberatione, & satis periti medici illius consilio procurandum est.

Cyp. serm.
de lapsis.

Origeni Graeco, Cyprianum Latinum, illustrem Ecclesiae Doctorem, & Martyrem, annectamus. Is modis omnibus cohortatur, ut non modò manifesta, sed & latentia peccatorum vulnera detegamus, & occulta solaque cogitatione perpetrata delicta confiteamur. Et ut planè videas, eum Confessionem secretam, quae Sacerdoti fit, admodum probasse, eandemque tum in vsu fuisse, sic ait: Denique quando & fide maiori, & timore meliori sunt, qui, quamuis nullo sacrificij aut libelli facinore constrikti; quoniam tamen de hoc, vel cogitauerunt, hoc ipsum apud Sacerdotes D E I dolenter & simpliciter confitentur, Exhomologesin conscientiae faciunt, animi sui pondus exponunt, salutarem medelam, paruis licet & modicis vulneribus exquirunt, scientes scriptum esse, D E V S non irridetur. Et post pauca.

Confessio
occultorū.

Gal. 6.

Et post pauca.

Conf-

Confiteantur, inquit, finguli, quæso vos fratres delictum suū, dum adhuc qui deliquit, in sæculo est, dum admitti Confessio eius potest, dum satisfactio & remissio facta per Sacerdotes, apud Dominum grata est.

Ibidem.

Alibi hunc rectè agere pœnitentiam ait, qui diuinis præceptis mitis & patiens, & Sacerdotibus DEI obtemperans, obsequiis suis, & operibus iustis Dominum promeretur.

Huic iungendus est Nicephorus Cartho-
phylax, qui ad Theodosium Monachum sic
scribit: Ligandi soluendiq; Prouincia Põ-
tificibus ipsis à clementissimo DEO nostro
demandata est. Siquidem ad Petrum ait:

Niceph. ad
Theodos.
Monach.

Quæcunque ligaueritis, ligata: & quæcun-
que solueritis, soluta erunt. Vnde (vt subi-
cit) olim omnes oportebat ad ipsos Ponti-
fices accedere, suaq; illis occulta prodere, &
sic vel reconciliationē, vel repudium ferre.

Matth. 16.

Ignoro autem, inquit, quī factū sit, cur hæc
minùs obseruetur; quamuis existimē Pon-
tificates negotij tædio, frequentiq; multi-
tudinis turbulentia defatigatos, id operæ
ad monachos trāsmisissē, ad eos scilicet, qui
verè probati sunt, aliisque valeant esse uti-
les. Ecce, quàm perspicuè vir ille pius, mo-
rem confitendi Sacerdotibus, ex Diuinis li-
teris asserit ac comprobat.

Ocultorū
secreta Cõ-
fessio anti-
quissima.

Non obscuriùs Magnus ille Basilius, &

B 7

ipse

Caput I. De Necessitate

- Basi. in reg. ipse Græcus, hanc Confessionem secretam
Mon. c. 21. testatur. Locus est ex Dialogo, qui Regula
Monachorum inscribitur, per Ruffinū Syn-
chronon D. Hieronymi verso. Quærit Mo-
nachus: Qui vult pœnitere peccata sua, an
omnibus debet confiteri, & quibuslibet, an
Sacerdotibus tantum, an cæteris quibusque?
Respondet Basilius: Clementia DEI erga
eos, qui deliquerunt, manifesta est, secun-
dum quod scriptum est: Qui non vult mor-
tem peccatoris, sed vt magis conuertatur, &
viuat. Quia ergo Cōfessionis modus ad hoc
aptus est; & conuertens se à peccato, fructus
dignos ostendere debet pœnitentiæ, secun-
dum quod scriptum est: Omnis arbor; quæ
non facit fructum bonum, excidetur, & in
ignem mittetur: Necessarium videtur his,
quibus dispensatio mysteriorum commissã
est, confitenda esse peccata.
- Necessaria
Confessio
Sacramen-
talis. Demonstratur quoque hanc, Confes-
sionem habere in Scripturis testimonium,
& exemplum, ambo illa loca ex Euangelio
Actor. 19. Matthæi, & Actis Apostolorum supra cita-
Idem ca. 8. ta affert.
eiusd. libri. Ne verò putares, non confitenda parua
delicta, eodem libro monet; Nihil oportere
contemni tanquam paruum, quod de omni
Matth. 12. verbo otioso, quod locuti fuerint homines,
de eo rationem in die Iudicij reddituri sint.
Vide verò, quàm pulchrè tres illi insignes
Græciæ magistri, ac egregia luminaria; nem-
pe

pe Origenes, Nicephorus, & Basilius in hac re confessionaria concinant, & quod comprobandum recepimus, luce claris affirmant.

Iam rursus aliud par duorum (omnium sententia) celebratissimorum Ecclesiae Latinae Doctorum copulabimus; nempe Diuos Hieronymum, & Augustinum.

D. itaque Hieronymus, primùm huius Confessionis meminit, cùm Episcopum, vel Presbyterum, aliter ligare, vel soluere prohibeat peccatorem, nisi primùm peccatorum audierit varietates & iam hinc sciat, quis ligandus sit, quiue soluendus. Qui locus aperte conuincit, & Diui Hieronymi tempore, Confessionem Sacerdotibus cum enumeratione delictorum factam fuisse.

Deinde perspicuum testimonium eius habes in Commentariis super Ecclesiast. Si quem, inquit, serpens Diabolus occultè morderit, & nullo conscio, eum peccati veneno infecerit, si tacuerit, qui percussus est, & non egerit poenitentiam; nec vulnus suum fratri & magistro voluerit confiteri: magister, (id est, Sacerdos) qui habet linguam ad curandum, facile ei prodesse non poterit. Si enim erubescat agrotus, suum vulnus confiteri, quod ignorat medicina, non curat. Ut interim fileamus plerosque alios locos, vbi in laude Confessionis multus est Hieronymus.

Hieron. in Commēt. sup Matth. cap. 16. Enarranda peccata in Confessione singulatim.

Hieron. in comment. super Eccl. cap. 10.

Vide cap. Mēsuram. de Poenit. dist. 1.

Huic

Caput I. De Necessitate

Huic sententiæ subscribit Augustinus:

August. in Latentur, inquit, & exultent Gentes. Un-
Psal. 66. de? Per ipsam Confessionem. Quare? Quia

Psal. 105.

bonus est, cui confitentur: Ad hoc exigit Confessionem, vt liberet humilem: Ad hoc damnat non confitentem, vt puniat superbium. Ergo tristis esto antequam confitearis; confessus exulta, iam sanaberis. Non confitentis conscientia saniem collegerat, apostema tumuerat, cruciabat te, requiescere non sinebat. Adhibet medicus fometa verborum, ac aliquando secat medicinale ferrum tribulationis. Tu agnosce medici manum, confitere, exeat in Confessione & defluat omnis sanies.

Aug. in ca.
5. Ioan.

Idem alibi sic habet: Vox Saluatoris rumpit duritiem lapidis, & cor tuum ita durum est, vt nondum illa vox Diuina te rumpat? Surge in corde tuo, procede de sepulchro tuo. Etenim mortuus in corde tuo, tanquam in sepulchro tuo iacebas; & tanquam saxo male consuetudinis grauabaris: Surge, & procede, & crede, & confitere. Qui enim credit, surrexit; qui confitetur, processit. Quare

Confiten-
dum Ecclesie
ministris,
vt soluant
confitentem.
Ioan. 11.
Matt. 16.

processisse dicimus confitentem? Quia antequam confiteretur, occultus erat; cum autem confitetur, procedit de tenebris ad lucem; & cum confessus fuerit, quid dicetur ministris? Quod dictum est ad finem Lazari: Soluite illum, & finite abire. Quomodo dictum est ministris Apostolis: Quæ solueritis in terra, soluta erunt & in caelis.

Libro

Libro de Salutaribus documentis iubet Aug. li. de
iussioni Sacerdotis DEVM timentis obse-
qui, qui, vt sapiēs & perfectus medicus, pri-
mum sciat curare peccata sua, & postea alie-
na vulnera detergere & sanare, & non pub-
licare. Hunc enim perquirendum, & cum
eo consilium salutis nostræ ineundum esse
suadet.

Præterea, libro de Visitatione infirmorū, Aug. de Vi-
ex professio confutantur, qui sufficere arbi-
trantur; si soli DEO (cui nihil est occultū)
quem nullius latet conscientia, sua crimina
confiteantur, vel nolentes, vel erubescences,
vel dedignantes ostendere se Sacerdotibus;
quos tamen inter lepram & non lepram per
legislatorem Dominus constituerit. Sed no-
lo, inquit, vt ipsa decipiaris opinione, vt cō-
fundaris confiteri coram Domini Vicario,
tabescens præ rubore, vel ceruicosus præ in-
dignatione. Nam ipsius humiliter subeun-
dum est iudicium, quem Dominus sibi non
dedignatur Vicarium. Ergo, inquit, ad te
venire roges Sacerdotem, & fac ipsum con-
sciētiarum tuarum penitēs participem; nō
te seducat illa superstitio, quæ in visitando
confirmat, quia saluet, sacerdote inconsul-
to ad DEVM peccatorum Confessio. Non
enim (vt subiicit) abnegamus; quin sit ad
DEVM frequenter referenda peccatorum
Confessio. Eges enim & Sacerdotis, qui me-
diator sit ad DEVM tuū, salubri iudicio.

Item,

Typus po-
testatis Sa-
cerdotalis
vet⁹ Sacer-
dotium.

Non suffi-
cere mēta-
lem Con-
fessionem.

Caput I. De Necessitate

Ibid. ca. 5. Item: Astantem, inquit, coram te Sacerdotem Angelum DE I existima: aperi ei penetralium tuorum abditissima latibula, conscientiarum verecundarum penitiora reuela repagula.

Ambr. de Pœnit. li. 1. ca. 16. Et li. 2. ca. 1. & cap. 10. D. Ambrosius adeò non tollit secretam Confessionem, & rationem priuati querendi cõsiliij, & Absolutionis, vt ex professio doceat, quæ moderatio erga peccatores, ab his, qui illorum morbos curare debent, habenda sit. Nec facillè inuenies quenquã ex Patribus, qui potestatem Sacerdotalem magis illustret. Sed aiunt, inquit, (nimirum Nouationi) se Domino deferre reuerentiam, cui soli remittendorum criminum potestatem reseruent; imò nulli maiorem iniuriam faciunt, quàm qui eius voluit mandata rescindere, commissum munus confundere. Nã cum ipse (vt subiicit) in Euangelio suo dixerit Dominus IESVS:

Ioan. 20. Accipite Spiritum sanctum: Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta erunt. Quis est, qui magis honorat, vtrum, qui mandatis obtemperat, quàm qui resistit? Ecclesia in vtroque obseruat obedientiam, vt peccatum & alliget, & relaxet. Dominus enim par ius esse voluit, & ligandi, & soluendi, qui vtrunq; par conditione permisit. Quomodò igitur potest alterum licere, alterum non licere? Hactenus illi. Quibus verbis refutantur, qui asserunt, potestatem obtinendæ Absolutionis, nõ apud Sacer-

Non magis est mandata Sacerdoti Abolutio, quàm ligatio.

Sacerdotem, sed apud confitentem esse; cū vir iste sanctus vtranque, & ligandi, & solvendi potestatem ex Evangelio Sacerdotibus ex æquo tribuat.

Quin D. Ambrosium Cōfessiones poenitentium secretas priuatim audisse, vel locupletissimus testis est Paulinus, qui vitam eius conscripsit: Quotiescunque, inquit, illi aliquis ob percipiendam poenitentiam lapsus suos confessus esset, ita flebat, vt & illum flere cōpelleret. Videbatur etiam sibi cū iacente iacere: causas autem criminum, quas illi confitebantur, nulli nisi Domino soli (apud quē intercedebat) loquebatur, bonū relinquens Sacerdotibus posteris exemplum, vt intercessores apud DEVM sint magis, quàm accusatores apud homines.

Post Ambrosij tempora habes magnum illum Leonem Pontificem doctissimum & toto orbe celebratissimum, cuius Decretum extat ad Theodorum Episcopum Foroiulensem in hæc verba: Multiplex misericordia DEI lapsibus subuenit humanis, vt non solum per Baptismi gratiam spes vitæ reparatur æternæ, & qui regenerationis donum violassent, proprio iudicio se condemnantes ad remissionem criminum peruenirent; sic Diuinæ bonitatis præfidiis ordinatis, vt indulgentia DEI, nisi supplicatione Sacerdotum nequeat obtineri.

Et post

Confessio
secreta, tē-
pore Am-
brofij.

Paulinus in
vita Am-
brofij.

LEO ad
Theod. E-
pis. Foro-
iul.

Caput I. De Necessitate

Et post pauca. Multum enim utile, ac necessarium est, vt peccatorum reatus ante vltimū diem Sacerdotali supplicatione sol- uatur.

Quid Gregorium illum Magnum refe- ramus? qui, vt ad hanc Confessionem, veluti remedium haud acerbum, sed facile, om- nes incitaret nō, tantum reuelandorum cri- minum seueritatem sustulit; sed & Sacer- dotem diris affecit, confessa peccata publi- cantem. Decretum sic habet. Sacerdos ante omnia caueat, ne de his qui ei confitentur

Pœna in Sa peccata sua alicui recitet, quod ea confessus
cerdotē re- est, non propinquis, non extraneis, neque
uelantē se- (quod absit) pro aliquo scandalo: nā si hoc
cretū Con- fecerit, deponatur, & omnibus diebus vitæ
fessionis. suæ ignominiosus peregrinando pergat.

Vide. de Theodorus Archiepiscopus Cantuariē-
Penit. dist. sis. **Quidam DEO** (ait) confiteri debere
1, cap. vlti. peccata dicūt; quidā verò Sacerdotibus con-
fitenda esse percēsent, vt tota ferè sancta Ec-
clesia: quorum vtrunque non sine magno
fructu intra sanctam sit Ecclesiam, ita dur-
taxat, vt DEO, qui remissor est peccatorū,
peccata nostra cōfiteamur, & hoc pfectorū
est, & cum Dauid dicamus: Delictum meū
cognitum tibi feci, & iniustitiam meam nō
abscondi. Dixi, confitebor aduersum me in-
iustitiam meā Domino, & tu remisisti im-
pietatem peccati mei. Sed tamen Apostoli
institutio nobis sequenda est, vt confitea-
mur

Psal. 31. mur

mur alterutrum peccata nostra, & oremus Iacob. 5.
pro inuicem, vt saluemur.

Confessio itaque quę soli DEO fit (quod est iustorum) purgat peccata; ea verò, quę Sacerdoti fit, docet, qualiter ipsa purgentur peccata. DEVS namque salutis & sanctitatis Autor & largitor, plerunq; præbet hanc suę pœnitentię medicinam inuisibili administratione, plerunque medicorum operatione.

Item Beda discipulus eius: Et si in peccatis fit, dimittentur ei, multi propter peccata in anima facta, infirmitate, aut etiã morte plectuntur corporis. Vnde Apostolus Corinthiis, qui corpus Domini percipere indignè soliti erant, ait: Ided inter vos multi infirmi sunt, & imbecilles, & dormiunt multi. Si ergo infirmi in peccatis sint, & hæc Presbyteris Ecclesię confessi fuerint, ac perfecto corde ea relinquere atque emendare fategerint, dimittentur eis. Neque enim sine Confessione emendationis, peccata queunt dimitti.

Bernardus quoque ad milites Templi sic habet. Quamobrem ministros verbi Sacerdotes cautè necessum est, ad vtrunq; vigilare sollicitos, quò videlicet delinquentium cordibus tanto moderamine verbum timoris & contritionis infligant, quatenus eos nequaquam à verbo Confessionis exterreāt: Sic corda aperiant, vt ora non obstruant; sed

Beda super
Epist. Iac.
cap. 5.
1. Cor. 11.

Ber. in ser.
ad milites
Templi, ca.
12.

nec

Caput I. De Necessitate

Rom. 10. nec absoluant etiam compunctum, nisi viderint & confessum: Quandoquidem corde creditur ad iustitiam; ore autem Confessio fit ad salutem; aliò qui à mortuo tanquã, qui non est, perit Confessio. Quisquis igitur verbum in ore habet, & in corde non habet, aut dolosus est, aut vanus: quisq; verò in corde, et nõ in ore, aut superbus est, aut timidus.

Eccle. 4. Hos omnes Viros, cùm doctrina, tùm vite sanctimonia insignes, qui testimoniũ ferunt de cõsensu totius Ecclesiã, omnium temporum (quod ad Confessionem Sacramentalẽ attinet) subsequutum est illud magnum Conciliũ generale, ex quo Canon, Omnis vtriusque sexus &c. citatur, cui Innocẽtius tertius, vir & pius, & doctus præfuit, eidemq; & tã Græca, quã Latina Ecclesia, maximo Prælatorum totius orbis conventum interfuit. Quĩ autem verisimile est, Christum passum esse, tantũ Concilium, sua causa coactum, errare: qui promisit; cùm etiam vel duo, vel tres congregati fuerint in nomine suo, se futurum in medio illorum?

Matth. 18.

Questio XV. Fuitne Confessio etiam necessaria de Iure naturali, aut scripto, ante Euangelium.

Respõsio. NON fuit: Tùm, quia Sacramenta gratiã fides præcedere debet; vnde & Sacramenta fidei dicuntur, & supra naturam sunt